

Lider. Jeg tvivler meget paa, at en Bonde, en Proprietar, en Skolelærer, en lille Handlende nu vil finde sig i at leve ganske under de samme Forhold, under hvilke han levede for 30 Aar siden. Han stiller andre Fordringer til Livet og med fuldkommen god Føie. Thi, mine Herrer, de større Fordringer til Livet ere i Grunden kun et andet Navn for Noget, vi Alle elske, nemlig Fremskridt. Fremskridt og Fordringer til Livet, de to Ting gaa jevnfides med hinanden, og man kan ikke paafalde det ene, uden at uvilkaarligt det andet gaar med. Derfor tror jeg, De skulle være noget varsomme med at føre et Sprog, som om her blev stillet urimelige eller store Fordringer paa Embedsmændenes Begne. Det er min Overbevisning, at, naar vi sammenlignede Forholdene med de Vilkaar, som det private Erhverv, selv under de nuværende trykkede Løder, er istand til at byde Dydigheden, er Staten lavere i sine Tilbud end det private Erhverv, og det ikke blot, naar jeg sammenligner Lønningerne alene, men selv naar jeg medregner, hvad der bør og skal medregnes, den Pension eller Efterløn, som danner et Led af hele vor Embedslønningsstaka. Hvis Pensionen ikke var, vilde Misforholdet være saa stort, at al fremragende Dydighed vilde og maatte gaa bort fra Staten. Det er kun Pensionen, som indeholder et Bedrag for den store Forskjel, der nu findes mellem de Lønninger, Staten byder, og de Lønninger, det private Erhverv byder, og vel at mærke gjælder dette fortrinsvis om de højeste Stillinger. Jeg kan her tage den Stilling, som er den højeste, hvortil der kan naaes i vort Land, nemlig Ministrenes. Derfor er Bedrøvelsen fremdeles det samme, som det vistnok nu har været i Løbet af de sidste 25 Aar (Stemmer: Endnu længere!), ja maalkke endnu længere. Martzministeriet nøiedes, saavidt jeg erindrer, med 2,400 Rbl. i Gage; men det var et Offer af Datidens varme Patriotisme ligeoverfor Landets Ulykke og trykkede Stilling. Saavidt jeg erindrer, gif Novemberministeriet ind med andre Gager; men de vare vistnok indbyrdes forskjellige, fordi der i det ogsaa var Ministre, der havde tjent under den absolutistiske Regjering og derfor bevarede deres daværende Gage. Men 25—30 Aar ere forløbne siden Ministrenes Gage er fastsat, og den udgjør kun 12,000 Kr. Mine Herrer! Direktøren for det sjællandske Jernbaneselskab har 14,000 Kr. og fri Bolig. Af Nationalbankbestyrerne have, saa vidt jeg veed, een 16,000 Kr. Bestyrerne af vore større private Bankinstitutter kunne regne paa en Indtægt af 18—20—22 ja indtil 24,000 Kr. Det er et stort og betydeligt Misforhold, der derved fremkommer, og jeg maa tilstaa, at jeg bellager meget, at der ikke blandt de os forelagte Lønningslove er en for Statsraadets Medlemmer; det forekommer mig virkelig, at det var ønskeligt, at ogsaa de øverste Embedsmænd i Landet vare saaledes lønede, at deres

Gage afgav nogenlunde en Maalestok for, hvad der efter en gradvis syntende Maalestok burde tilstaa andre Embedsmænd, og jeg vilde have sat særlig Pris paa, om en saadan Lov var kommen netop fra det nuværende Ministerium, hvis fleste Medlemmer ere saa heldig stillede, at det for dem er en mindre væsentlig Sag, om Gagen er noget højere eller lavere, men om hvilke jeg tror at turde forudsætte, at de med mig dele den Anskuelse, at som Udtryk for de højest lønede Statstjenere er 12,000 Kr. altfor lidt.

Det havde, som sagt, været mit Ønske kun at holde mig til den organisatoriske Del af dette Lovforslag og derom at fremsætte nogle Bemærkninger, som vel allerede ere gjorte i større Træk af min ærede Kollega fra Aarhus Amts 2den Valgkreds (Ingerslev), men som jeg tror, at der er Grund til at dvale noget nærmere ved. Jeg nærer den Anskuelse, at man i tidligere Aar og navnlig i 1870, er kommen for langt i Retning af Reduktion af de øverste ministerielle Embedsmænd, og at man derved har begaaet en Feil, som hævrer sig paa mange Maader, og som, naar Alt kommer til Alt, er meget dyr overfor Staten, meget befoftelig for Statterne. Jeg tror, at den Besparelse, der er opnaaet paa Ministeriets Budget derved, at Antallet af Departementchefer — det er unvalig dem, jeg her vil holde mig til — er blevet indskrænket, at denne Besparelse mere end opveies af de Udgifter, som direkte og indirekte paaføres Staten derved, at den øverste Ledelse af Forvaltningen ikke kan være saa omstændelig og saa omhyggelig, som den burde, og som den under den tidligere Ordning vistnok har været. Ministeriet er pænsynlig i sit Lovforslag gaaet ud paa saa meget som muligt at indbefomme de Anskuelser, som findes her i Forsamlingen med Hensyn til Embedsmændenes Tal, og mere end eet Sted i Motiverne vidner om, at Ministeriet har opgiuet, hvad det i og for sig maatte anse for at være det Rigtige for dermed at indbefomme de Bestræbelser, som det vidste, at man her nærrede. Jeg har den Tro, at Ministeriet derved er gaaet for vidt, og at det havde været rigtigere, om Ministeriet havde benyttet denne Leilighed til at søge at faae gjenoprettet en Del af de Feil, der ere blevne begaaet i tidligere Tid, navnlig i Aaret 1870. Jeg haaber ikke, at dette opfattes som nogen polemisk Ytring mod Ministeriet; det er kun en Tilslutning til den Tankegang, som jeg finder ligger bagved mange af de Steder i Motiverne, hvor Ministeriet skal forklare, hvorfor det ikke er gaaet videre i sine Fordringer. Ministeriet udtaler f. Ex. i Motiverne saadanne Ord som følgende: „Dette Resultat“ — nemlig at man har holdt sig i alt Væsentligt til den gamle Organisation fra 1870 — „er imidlertid kun naaet derved, at, medens man under Hensyn til Forretningernes forsvarelige Varetagelse, ikke har set sig istand til at foreslaa en yderligere Reduktion i Em-